

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

6005 Statistikk I

5.01.2012

Tid/Time: 9-13 (4 timer)

Målform/Language: Bokmål

Sidetall/Pages: 3 (inkludert denne forsiden)

Hjelpemiddel: Formelsamling og kalkulator

Merknad/Notes:

Vedlegg/Appendix:

Eksamensresultata blir offentliggjort på nettet via Studentweb

Oppgave 1

Fra en skoleklasse på $N = 10$ elever skal det trekkes ut tilfeldig 3 forskjellige elever.

- a) Hvor mange mulige utvalg fins det dersom trekningen er ordnet og hvor mange mulige utvalg fins det dersom den er ikke-ordnet?

I klassen er det 6 gutter og 4 jenter. Hva er sannsynligheten for at utvalget bare består av gutter?

Vi lar Y være antall gutter i utvalget på 3 elever.

- b) Vis, ved å regne ut de sannsynlighetene som trengs, at Y har følgende sannsynlighetsfordeling (avrundet til 3 desimaler):

x	0	1	2	3
$P(Y=x)$	0.033	0.300	0.500	0.167

Bruk sannsynlighetsfordelingen til å regne ut $E(Y)$ og $\text{Var}(Y)$. Sammenlign med de verdier som formelsamlingen gir for forventning og varians i denne fordelingen.

- c) Dersom trekningen av utvalget på 3 elever fra klassen på 10 hadde foregått *med* tilbakelegging, hvilken kjent fordeling fra pensum hadde vi da fått for Y ? Begrunn svaret kort. Regn ut $P(Y=x)$, $x = 0, 1, 2, 3$ for denne sannsynlighetsfordelingen.

Når en skal trekke ut 3 elever, f.eks. til å representere klassen i en konkurranse, bør en da trekke med eller uten tilbakelegging?

Oppgave 2

Et mobiltelefonselskap tilbyr et abonnement som er tilpasset kunder som ringer relativt lite, dvs ca 250 minutter totalt i løpet av en måned.

Vi lar X være total ringetid i minutter i løpet av en måned for en kunde som har et slikt abonnement. Vi antar i denne oppgaven at X er normalfordelt med forventning $\mu = 250$ og standardavvik $\sigma = 20$. Vi antar dessuten at ringetider for forskjellige kunder er uavhengige variabler.

- a) Finn $P(X > 280)$ og $P(250 < X < 280)$. Tegn inn de funne sannsynlighetene på en skisse av sannsynlighetstettheten til X .
- b) Hva er sannsynligheten for at 3 kunder til sammen har ringetid på over 800 minutter i løpet av en måned? Hva er sannsynligheten for at forskjellen i ringetid i løpet av en måned mellom to kunder er mer enn 60 minutter?

Oppgave 3

Vi betrakter som i oppgave 2 ringetider for kunder med med en bestemt type mobiltelefonabonnement. Vi antar nå at X_i , som er total ringetid i minutter i løpet av en måned for en kunde, er normalfordelt med forventning μ og standardavvik σ , og vi antar som i oppgave 2 at ringetider for forskjellige kunder er uavhengige variabler. Registrerte månedlige ringetider, $X_1, X_2, \dots, X_{20}$, for et utvalg på 20 kunder er gitt til slutt i oppgaven.

- a) Bruk resultatene til å estimere μ og σ . Finn et 95% konfidensintervall for μ .

I resten av oppgaven antar vi at $\sigma = 20$ minutter.

- b) Vi skal teste

$$H_0: \mu = 250 \quad \text{mot} \quad H_1: \mu > 250$$

Gjennomfør testingen og angi konklusjonen når resultatene er som til slutt i oppgaven. Bruk signifikansnivå 5%.

- c) Finn og skisser styrkefunksjonen for testen. Regn spesielt ut styrken for $\mu = 260$ minutter og $\mu = 265$ minutter.
- d) Hvor mange månedlige ringetider må minst registreres for at testen skal få styrke 0.90 når $\mu = 260$ minutter? Signifikansnivået skal fremdeles være 5 %.

Resultater:

X (minutter): 271 236 294 252 254 263 266 222 262 278 288 262 237 247 282
224 263 267 254 288

$$\bar{X} = 260.50 \quad \sum (X_i - \bar{X})^2 = 7909$$

Oppgave 4

For en type mobiltelefon har det vært reklamasjon på 10 % av telefonene som selges. Etter at en ny og forbedret versjon er kommet på markedet, vil en undersøke om reklamasjonsprosenten har gått ned.

Vi lar p være sannsynligheten for at det blir reklamasjon på en telefon av den nye versjonen, og vi lar X være antall det blir reklamert på, av n solgte mobiltelefoner. Vi antar at vilkårene er til stede for at X er binomisk fordelt.

- a) Er reklamasjonsprosenten for den nye versjonen av mobiltelefonen under 10 %? Formuler dette spørsmålet som en hypotesetest om p .

Finn signifikanssannsynligheten på testen (tilnærmet) når det av 180 solgte mobiltelefoner av den nye versjonen ble reklamert på 12. Angi konklusjonen på testen når vi velger signifikansnivå 5 %.